

Jaarverslag 2007 - Activiteiten PREZIES

Algemeen

In 2007 hebben in totaal 82 ziekenhuizen aan het netwerk deelgenomen. De deelname was daarmee aanzienlijk hoger in vergelijking met de voorgaande jaren (zie tabel).

Overzicht deelname PREZIES-modules 2003-2007					
Module	2003	2004	2005	2006	2007
Totaal aantal ziekenhuizen	35	41	64	59	82
Incidentieonderzoek					
- Postoperatieve wondinfecties	31	34	59	57	71
- Wondinfecties na hartchirurgie	1	-	4	3	1
- Lijnsepsis	2	4	7	4	8
- Beademinggerelateerde pneum.	1	-	3	2	5
Prevalentieonderzoek	-	-	-	-	32

De surveillance van ziekenhuisinfecties is als indicator opgenomen in de Basisset Prestatie-indicatoren van de Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ). In de toelichting op de indicator stelt de inspectie dat actieve surveillance (opsporen, analyseren, interveniëren en evalueren) onderdeel dient te zijn van het infectiepreventiebeleid en beveelt zij ziekenhuizen aan tenminste éénmaal per jaar een periode te participeren in één van de incidentiemodules van het PREZIES-netwerk. Eind 2007 heeft de IGZ zich in een brief specifiek gericht tot de cardiochirurgische centra en hen opgeroepen deel te nemen aan de module Wondinfecties na hartchirurgie.

Personele wijzigingen

Birgit van Benthem is per 1 mei 2007 in dienst getreden als projectleider PREZIES/RIVM. Titia Hopmans met ingang van 17 september 2007 als adviseur bij PREZIES/CBO.

Workshops en informatiebijeenkomsten

In 2007 hebben zes (informatie)bijeenkomsten plaatsgevonden.

Overzicht (informatie)bijeenkomsten in 2007		
Module	Datum	Aantal deelnemers
Startersbijeenkomst	18 september 2007	26
Postoperatieve wondinfecties	15 november 2007	24
Lijnsepsis	24 april 2007	8
Prevalentieonderzoek		
- Informatiebijeenkomst	11 januari 2007	34
- Informatiebijeenkomst	16 januari 2007	20
- Evaluatiebijeenkomst	19 juni 2007	39

Validatiebezoeken

In 2007 hebben in totaal 33 validatiebezoeken plaatsgevonden. De ziekenhuizen werden bezocht door een validatieteam, bestaande uit een PREZIES-teamlid en een ziekenhuishygiënist uit een al eerder gevalideerd ziekenhuis. In twee ziekenhuizen zijn hervalidaties uitgevoerd binnen de periode van één jaar, omdat tijdens de reguliere validatie onvolkomenheden werden vastgesteld. Van één ziekenhuis zijn de data uit de databank verwijderd, omdat niet volgens protocol werd geregistreerd. Met dit ziekenhuis is de uitvoering van de surveillance besproken, zodat de data in de toekomst wel kunnen worden opgenomen.

Overzicht validatiebezoeken in 2007	
Module	Aantal validaties
Totaal aantal validatie	33
Postoperatieve wondinfecties	
- Regulier	28
- Hervalidaties	2
Lijnsepsis	2
Beademing-gerelateerde pneumonieën	1

Inventarisatie redenen niet deelnemen

Gedurende de jaren 2005-2007 heeft 90% van de Nederlandse ziekenhuizen een periode aan het PREZIES-netwerk deelgenomen. De ziekenhuizen die niet hebben deelgenomen zijn benaderd om de reden van niet deelnemen te inventariseren. Uit de inventarisatie bleek dat de belangrijkste reden om niet deel te nemen tijdgebrek was. Enkele ziekenhuizen gaven aan de surveillance middels een eigen methode uit te voeren. Als derde reden werd genoemd het ontbreken van spiegelinformatie voor operaties die weinig worden uitgevoerd.

Aan dit laatste punt is tegemoet gekomen, er zijn inmiddels referentiecijfers verschenen voor operaties die weinig worden uitgevoerd door de invoering van referentiecijfers per groep operaties (zie www.prezies.nl/powi/ref_cijfers.html, referentietabellen gestratificeerd naar risicofactoren, per groep CTG codes).

Referentiecijfers

Vanaf 2006 worden de jaarlijkse referentiecijfers van PREZIES niet meer als papieren versie verspreid, maar digitaal als pdf-files. Deze zijn te downloaden vanaf de website, www.prezies.nl. Met ingang van 2007 zullen de referentiecijfers betrekking hebben op gegevens van de laatste 10 jaar, dus momenteel van 1997 t/m 2006.

In deze periode zijn er in het kader van de module Postoperatieve wondinfecties gegevens verzameld door 83 ziekenhuislocaties van 75 ziekenhuizen, over 202.311 operaties met 6.056 postoperatieve wondinfecties.

Voor het eerst zijn ook referentiecijfers voor de module Wondinfecties na hartchirurgie uitgebracht. De data voor cardiochirurgie hebben betrekking op de periode 2001-2007 en komen uit 8 ziekenhuizen.

Website PREZIES

In 2007 is de vernieuwde website van het PREZIES-netwerk online gegaan. De papieren uitgave van het handboek PREZIES is daarmee komen te vervallen. Alle informatie is nu te vinden op de website en te downloaden als pdf-file per surveillancemodule.

Het PREZIES-team heeft vele positieve reacties op de nieuwe website mogen ontvangen.

OSIRIS

In 2007 is hard gewerkt aan de bouw van een webapplicatie voor de gegevensverwerking van ziekenhuisinfecties in het kader van PREZIES. De webapplicatie, met de naam OSIRIS, zal naast de bestaande (commerciële) software voor de registratie van ziekenhuisinfecties worden

aangeboden. De voordelen van de webapplicatie zijn dat deze zonder kosten wordt aangeboden aan de deelnemers van PREZIES en dat rapportages online kunnen worden ingezien. De nadelen zijn dat er geen mogelijkheden bestaan voor het registreren van privacy gevoelige gegevens (naam van de patiënt e.d.) en extra risicofactoren.

De webapplicatie zal gebruik maken van een al bestaand systeem voor het registreren van meldingsplichtige infectieziekten, OSIRIS. Deze applicatie is ontwikkeld op het Centrum voor Infectie- ziektebestrijding van het RIVM. OSIRIS is in 2007 al gebruikt voor de prevalentieonderzoeken in maart en oktober. Begin 2008 zal de webapplicatie volledig operationeel en toegankelijk zijn voor alle deelnemers van PREZIES.

PREZIES.INFO

Het PREZIES-team ontvangt vaak vragen over de surveillance van ziekenhuisinfecties. Een aantal vragen wordt regelmatig gesteld of is van algemeen belang, zodat het de moeite waard is ze in een specifieke vraag en antwoord rubriek te behandelen. De PREZIES.INFO's worden gepubliceerd in het Tijdschrift voor Hygiëne en Infectiepreventie (THIP). Daarnaast worden zij ook geplaatst op de PREZIES-website.

In 2007 zijn twee PREZIES.INFO's verschenen met betrekking tot de onderwerpen "Indeling CTG-codes in groepen" en "Geperforeerde appendix".

Brochure 2007

In 2007 is de vijfde PREZIES-brochure uitgebracht met de titel "Prevalentie of Incidentie - Gebruik van epidemiologische maten". In deze brochure wordt uitgelegd wat wordt verstaan onder prevalentie en incidentie, uitkomstmaten die in de PREZIES-modules worden gebruikt. De brochure beoogt ziekenhuizen te ondersteunen bij het maken van een keuze tussen de incidentiemodules en de prevalentie-module van het netwerk. De brochure is net als de voorgaande versies te raadplegen en te downloaden via de PREZIES-website.

Definities ziekenhuisinfecties

In overleg met de Werkgroep Infectie Preventie (WIP) is besloten dat de definities voor het vaststellen van ziekenhuisinfecties niet langer op de website van de WIP worden vermeld, maar alleen op de PREZIES-website. De WIP is van mening dat de definities een integraal onderdeel zijn van de surveillance van ziekenhuisinfecties en thuis horen op de website van het netwerk.

Adviescommissie en Privacywerkgroep

De Adviescommissie en de Privacywerkgroep zijn beide tweemaal bijeengekomen in 2007. De werkgroep Ziektenhuisinfectie Epidemiologie Nederland (ZIEN) heeft haar vertegenwoordiger uit de Adviescommissie teruggetrokken, omdat zij - bij nader inzien - vindt dat deelname aan de adviescommissie niet tot haar taken behoort. De juriste die namens de NVZ zitting had in de Privacywerkgroep heeft de NVZ en daarmee de Privacywerkgroep verlaten. De NVZ heeft laten weten op dit moment geen mogelijkheden te zien deze vacature in te vullen.

Module Prevalentieonderzoek

In samenwerking met de werkgroep ZIEN is in 2006 een protocol voor prevalentieonderzoek naar ziekenhuisinfecties ontwikkeld. Dit onderzoek ondersteunt op landelijk niveau de beoordeling van trends in het vóórkomen van ziekenhuisinfecties. Op ziekenhuisniveau dient het onderzoek tevens als hulpmiddel bij het bepalen van de hoogrisico-populaties. De resultaten kunnen richtinggevend zijn bij het starten van interventies en/of aanvullend (incidentie)onderzoek. In 2007 zijn in maart en oktober de eerste landelijke prevalentie-onderzoeken naar ziekenhuisinfecties in het kader van het PREZIES-netwerk uitgevoerd. In totaal namen 32 ziekenhuizen hieraan deel, 30 in maart en 12 in oktober. Tien ziekenhuizen voerden de surveillance in beide meetperioden uit. De resultaten van het onderzoek in maart zijn gepubliceerd in Medisch Contact. Het onderzoek zal jaarlijks worden herhaald in maart en oktober.

In samenwerking met prof. dr. J.A.J.W. Kluytmans zal in 2008 een optioneel onderzoek naar het juist versus onjuist gebruik van antibiotica aan het prevalentieonderzoek worden toegevoegd.

Ervaring met dit onderzoek in het Amphia Ziekenhuis (Breda) laat zien dat het juiste gebruik van antibiotica kan worden bevorderd en dat daarmee een aanzienlijke kostenbesparing kan worden bereikt.

Prevalentieonderzoek verpleeghuizen

In samenwerking met een breed samengestelde werkgroep is een aanvang gemaakt met de ontwikkeling van een prevalentieonderzoek naar zorginfecties in de verpleeghuissector. Naar verwachting zal medio 2008 een pilot worden uitgevoerd om het protocol en de definitieset te testen.

Onderzoek 'Preventie van infecties als gevolg van blaaskatheterisatie van de urethra'

Onder leiding van prof.dr. P.J. van den Broek en in samenwerking met de afdeling Infectieziekten van het LUMC, TNO en de WIP is PREZIES bij dit door ZonMw gesubsidieerde onderzoek betrokken. De centrale vraag is of implementatie-activiteiten die zich beperken tot de ongeveer tien belangrijkste aanbevelingen uit de WIP-richtlijnen ter voorkoming van urineweginfecties bij patiënten met een blaaskatheter, leiden tot minder infecties zonder dat dit tot extra kosten leidt. Tien ziekenhuizen nemen aan dit onderzoek deel. Voor PREZIES is dit onderzoek van belang met het oog op de te ontwikkelen surveillancemodule ter preventie van urineweginfecties.

Publicaties

Artikelen

- van Kasteren ME, Mannien J, Ott A, Kullberg BJ, de Boer AS, Gyssens IC Antibiotic prophylaxis and the risk of surgical site infections following total hip arthroplasty: timely administration is the most important factor. Clin Infect Dis. 2007; 44: 921-927.
- van der Kooi TI, de Boer AS, Mannien J, Wille JC, Beaumont MT, Mooi BW, van den Hof S Incidence and risk factors of device-associated infections and associated mortality at the intensive care in the Dutch surveillance system. Intensive Care Med. 2007; 33: 271-278.
- Mannien J, van den Hof S, Brandt C, Behnke M, Wille JC, Gastmeier P Comparison of the National Surgical Site Infection surveillance data between The Netherlands and Germany: PREZIES versus KISS. J Hosp Infect. 2007; 66: 224-231.
- Mannien J, van der Zeeuw AE, Wille JC, van den Hof S Validation of surgical site infection surveillance in the Netherlands. Infect Control Hosp Epidemiol. 2007; 28: 36-41.
- Mannien J, Wille JC, van den Hof S Postoperatieve wondinfecties: PREZIES vs KISS Tijdschrift voor Hygiëne en Infectiepreventie 2007, 2: 30-33.
- Mannien J, van Kasteren ME, Nagelkerke NJ, Gyssens IC, Kullberg BJ, Wille JC, de Boer AS Het effect van geoptimaliseerde en restrictieve antimicrobiële profylaxe op de incidentie van postoperatieve wondinfecties. Tijdschrift voor Hygiëne en Infectiepreventie 2007, 3: 60-65.
- Muilwijk J, van den Hof S, Wille JC Associations between surgical site infection risk and hospital operation volume and surgeon operation volume among hospitals in the Dutch nosocomial infection surveillance network. Infect Control Hosp Epidemiol. 2007; 28: 557-563.
- Wille JC, Everdingen van JJE. Kwaliteitsnormen in perspectief. Tijdschrift voor Hygiëne en Infectiepreventie 2007, 4: 88-90.
- Benthem van B, Wille JC. Vermindering ziekenhuisinfecties mogelijk. Medisch Contact. 2007; 39: 1577.
- PREZIES.INFO: Vraag en antwoord. Indeling CTG-codes in groepen. Tijdschrift voor Hygiëne en Infectiepreventie 2007; 2: 39.
- PREZIES.INFO: Vraag en antwoord. Geperforeerde appendix. Tijdschrift voor Hygiëne en Infectiepreventie 2007; 3: 73.

Abstracts/presentaties

- Kivi M, Manniën J, Wille JC, Hof S van den. Seventeenth Annual Scientific Meeting of the Society for Healthcare Epidemiology of America (SHEA), Baltimore, USA, 2007: Surgical site infection surveillance in the Netherlands and the predictive power of the national nosocomial infection surveillance (NNIS) risk index as compared to routinely collected alternative determinants.
- Manniën J, Hof S van den, Brandt C, Behnke M, Wille JC, Gastmeier P. Seventeenth Annual Scientific Meeting of the Society for Healthcare Epidemiology of America (SHEA), Baltimore, USA, 2007: Comparison of the national surgical site infection surveillance data between The Netherlands and Germany: PREZIES versus KISS.
- Kooi TII, Boshuizen HC, Hof S van den. Seventeenth Annual Scientific Meeting of the Society for Healthcare Epidemiology of America (SHEA), Baltimore, USA, 2007: Methodological aspects concerning time at risk and Cox regression analysis. Abstract book no. 61 (poster presentation).

Boekbijdrage

- Loos de E, Wille JC. Postoperatieve wondinfecties. In: Doorbreken met resultaten in de gezondheidszorg, Van Gorcum, 2007: 63-72.

Rapporten

- Website PREZIES, referentiecijfers module Postoperatieve wondinfecties, juli 2007.
- Website PREZIES, referentiecijfers module Wondinfecties na hartchirurgie, december 2007.

Samenwerkingsverbanden

De SWAB-geaffilieerde CHIPS-studie (CHirurgische Profylaxe en Surveillance) is in 2006 afgerond. Het afgelopen jaar is nog medewerking verleend aan de totstandkoming van een reeks artikelen. Eind 2004 is het project Sneller Beter pijler 3 van start gegaan. In dit project werken in de periode 2004-2008 in totaal 24 ziekenhuizen aan het verbeteren van diverse thema's rond patiëntenlogistiek en patiëntveiligheid. De preventie van postoperatieve wondinfecties is één van de thema's in de laatstgenoemde groep. Vanuit PREZIES wordt deelgenomen aan de expertgroep die het project begeleidt.

Contacten binnen en buiten het netwerk

- Met de IGZ heeft overleg plaatsgevonden over de indicator Ziekenhuisinfecties uit de Basisset Prestatie-indicatoren en is discussie gevoerd over de voor- en nadelen van het openbaar maken van infectiecijfers.
- Jan Wille is lid van de Werkgroep Infectie Preventie (WIP) en lid van de expertgroep die binnen het Sneller Beter project adviseert over de aanpak van de preventie van postoperatieve wondinfecties.
- Jan Wille verzorgt de lessen Surveillance en Implementatie aan de reguliere post-HBO opleidingen.
- In het HELICS-project (Hospitals in Europe Link for Infection Control through Surveillance) speelt PREZIES een rol in de Europese surveillance van postoperatieve wondinfecties. Birgit van Benthem is onze vertegenwoordiger.
- PREZIES-teamleden hebben de internationale congressen van de SHEA en APIC in de Verenigde Staten bijgewoond.